

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Moniky Javorové v právní věci navrhovatele **M. P.**, za účasti **Obecního úřadu Karlova Studánka**, se sídlem v Karlově Studánce č.p. 17, ve věci ochrany ve věcech seznamu voličů,

takto:

- I. Obecní úřad Karlova Studánka je **povinen** bezodkladně zapsat M. P. do stálého seznamu voličů.
- II. Řízení o zaplacení částky 10.000,- Kč se **zastavuje**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Návrhem doručeným krajskému soudu dne 13.10.2014 se navrhovatel domáhal rozhodnutí soudu, že byl nezákonně vyškrtnut ze seznamu voličů obce Karlova Studánka a toho, aby byl do tohoto seznamu zapsán. Současně se domáhal, aby jej soud prohlásil za fakticky a materiálně žijícího občana ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 6/11 ze dne 4.5.2011. Navrhovatel uvedl, že těsně před komunálními volbami dne 7.10.2014 zjistil, že jeho jméno bylo vyškrtnuto ze seznamu voličů. Obecní úřad Karlova Studánka jako příslušný orgán státní správy pověřený vedením seznamu voličů vyškrtnutí odůvodnil nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 6/11. V označeném nálezu Ústavní soud judikoval za účelová čerstvá přihlášení evidenčního charakteru, kdežto navrhovatel dle svého tvrzení žije materiálně a fakticky v Karlově Studánce cca 4 roky, pracuje zde, provozuje školské zařízení akreditované ministerstvem školství, je aktivním členem občanského sdružení Umělců Karlovy Studánky, místního občanského sdružení. Aktivně pořádá hudební koncerty pro širokou veřejnost, např. vystoupení opavské hudební skupiny ICHTHYS. Navrhovatel se také označil za místního básníka prezentujícího poezii o Karlově Studánce na literárních serverech, kdy většina děl vznikla v této lázeňské obci a má její tematiku. Dále poukázal na vlastnictví tří nemovitostí v přilehlém okolí, kde kosí trávu a pěstuje plodiny pro jídlo. Rovněž uvedl, že 2x týdně pravidelně běhá po kopcích Karlova Studánka – Ludvíkov a minimálně 1x týdně využívá zařízení bazénu a lázní v komplexech Karlovy Studánky, rovněž nakupuje v místních obchodech potraviny, účastní se kulturních akcí obce, parkuje svůj vůz na veřejné komunikaci obce. Uvedl také, že se účastnil veřejného zasedání zastupitelstva a písemně žádal o přidělení obecního bytu, který se uvolnil, aby nemusel bydlet v hotelovém pokoji.

Podle ust. § 88 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) jestliže správní orgán, který vede podle zvláštních zákonů stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku.

Podle ust. § 4 odst. 1 ZVZO právo volit do zastupitelstva obce má občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Ve smyslu ust. § 28 odst. 1 ZVZO vede stálý seznam voličů obecní úřad pro voliče, kteří jsou v této obci přihlášení k trvalému pobytu. Občan, který po sestavení stálého seznamu voličů pozbude práva volit, bude z tohoto seznamu vyškrtnut (§ 28 odst. 2 ZVZO).

Starostka obecního úřadu ve svém vyjádření uvedla, že navrhovatele potkává velice zřídka jako návštěvníka obce a není jí známo, kde navrhovatel bydlí, když v letní sezóně je hotel Džbán plný rekreantů. Činnost navrhovatele v oblasti rekvalifikačních kurzů jí není známa, akce tohoto typu jsou pořádány v Horských lázních. K básním navrhovatele uvedla, že Karlova Studánka je zmíněna jen v jedné básni. Básně referují o různých místech a různých moravských a slezských městech, která jsou zmiňovaná častěji než Karlova Studánka. Rovněž vyjádřila podiv nad tím, proč navrhovatel nevyužívá k trvalému bydlení své

tři nemovitosti. Dle prezenční listiny občanů se navrhovatel neúčastnil veřejného zasedání zastupitelstva obce. Jeho návštěvy bazénového komplexu v Horských lázních nesvědčí o materiálním občanství v obci, když tento komplex je navštěvován lidmi z celého regionu. Podle starostky se navrhovatel také neúčastní žádných kulturních akcí pořádaných v obci. Při přidělení bytu, o který měl navrhovatel zájem, bylo zohledněno, že se jedná o byt služební, a proto byl pronajat zaměstnankyni obce.

Navrhovatel předložil jako přílohu návrhu sdělení obecního úřadu o vyškrtnutí osob ze seznamu voličů, svou žádost o nápravu adresovanou starostce obce dne 8.10.2014, sdělení starostky na tuto žádost ze dne 9.10.2014, rozhodnutí ministerstva školství ze dne 9.12.2011 č.j. 31737/11-24/914, jímž byla udělena akreditace vzdělávacím programům navrhovatele pro označené pracovní činnosti s platností do 9.12.2014. Rovněž předložil své tři básně publikované na literárním serveru www.pismak.cz.

Krajský soud ze sdělení Obecního úřadu Karlova Studánka ze dne 3.10.2014 č.j. 823/2014 o vyškrtnutí navrhovatele ze seznamu voličů zjistil, že obecní úřad byl v tomto svém kroku veden právním názorem ústavního soudu vysloveným nálezu sp. zn. Pl. ÚS 6/11 a posuzoval otázku setrvání navrhovatele a dalších 25 osob ve stálém seznamu voličů právě z hlediska materiálního naplnění jejich trvalého pobytu v obci, přičemž v rovině faktických zjištění dospěl k závěru, že pobyt těchto osob v obci, ač formálně trvalého charakteru, nevykazuje znaky občanského vztahu k obci. Obecní úřad zdůraznil názor Ústavního soudu, že zmanipulování voleb lze předejít ve fázi sestavování seznamu voličů tím, že osoby hlášené k trvalému pobytu toliko formálně, z něj budou vyškrtnuty. Dle zjištění obecního úřadu vyškrtnuté osoby nejsou občany obce v materiálním slova smyslu, a proto jim nesvědčí právo volit v obci do jejího zastupitelstva. Vycházel přitom z obecného poznání života v malé obci, z faktického zjištění, že uvedené osoby v obci nebydlí a pokud v objektu K. S.X dočasně přebývají, má jejich pobyt přechodnou povahu bez vytvoření nebo založení občanského nebo obdobného vztahu k obci.

Na výzvu soudu navrhovatel doložil svá tvrzení o faktickém vztahu k obci listinnými důkazy: výpisy z katastru nemovitostí prokazujícími jeho vlastnictví tří nemovitostí v k.ú. Ludvíkov pod Pradědem, žádost o přidělení obecního bytu zaslanou starostce obce Karlova Studánka dne 15.11.2012, v níž mj. zmiňuje, že v Karlově Studánce provozuje akreditované kurzy schválené ministerstvem školství a závěrečný protokol z rekvalifikačního kurzu ze dne 16.4.2012.

Dále navrhovatel předložil písemná vyjádření tří osob, a to Š. M., L. Z., oba bytem K. S. X a K. R., bytem K. S. X. Tyto osoby potvrdily, že potkávají navrhovatele v obci na poště, v obchodě potravin, ve wellnes centru. Š. M. uvedl, že byl na vernisáži fotografií fotografa V. z Krnova, kterou navrhovatel pořádal pro veřejnost a na koncertě křesťanské hudební skupiny ICHTHYS, také se zúčastnil autorského čtení navrhovatele, kdy prezentoval své básně široké

veřejnosti. Rovněž uvedl, že jej často vídá psát básně na laptopu. K. R. uvedl, že navrhovatele vídá v parku číst knížky, také se zúčastnil jeho kázání před obecním úřadem o Ježíši Kristu a cestě k Bohu a vídá ho na tanečních večerech v hotelu Džbán. Je mu známo, že navrhovatel v obci pořádá rekvalifikační kurzy a přes týden bývá v bazénovém komplexu lázní Karlova Studánka. L. Z. jako manažer a recepční hotelu D. potvrdil, že navrhovatel na adrese K. S.X bydlí, několikrát denně jej potkává v restauraci hotelu, kde se stravuje a ve volném čase zde píše básně. Několikrát ho potkal také na kole.

Realizace volebního práva je ve smyslu citovaného ust. § 4 odst. 1 ZVZO neodmyslitelně spjata s místem trvalého bydliště občana. Ve věcech volebních však nelze pojem trvalého bydliště občana chápat pouze v rovině evidenčního charakteru. K výkladu pojmu trvalé bydliště pro oblast právních vztahů ve věcech volebních se zásadním způsobem vyjádřil Ústavní soud v ústavním nálezu ze dne 4.5.2011 sp. zn. Pl. ÚS 6/11, když dospěl k závěru, že ve věcech volebních je pojem trvalého bydliště nutno vykládat materiálně, což dovedl mimo jiné z ústavního vymezení územních samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu (čl. 100 odst. 1 Ústavy). V uvedeném nálezu ústavní soud vyslovil, že *„Smyslem formální existence obce je, aby si její obyvatelé mohli sami spravovat své vlastní záležitosti. Činí tak prostřednictvím orgánů obce. Proto také oprávnění tyto orgány vytvářet je podmíněno faktickým poutem obyvatele – voliče k obci. O existenci tohoto pouta nesvědčí sama subjektivní vůle osoby v podobě zápisu mezi občany obce, ale musí být odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřena.“*

Ústavní soud však současně ve své judikatuře – nálezu ze dne 15.10.1996 sp. zn. IV. ÚS 275/96 zdůraznil, že účelem volebních zákonů je volit a být volen. Proto je třeba při výkladu příslušných ustanovení volebních zákonů o těchto právech volit přístup, který je k základnímu právu zakotvenému v čl. 22 Listiny základních práv a svobod vstřícný – tedy zejména v pochybnostech takový, aby bylo umožněno volit a být volen, nikoli naopak.

V intencích shora citovaných nálezů se krajský soud v posuzované věci zabýval posouzením fakticity ve vztahu navrhovatele a obce Karlova Studánka. Zásadní bylo, zda a v jakém rozsahu žalobce tvrdí svůj vztah k obci a také zda a v jaké míře svá tvrzení prokáže.

Nutno podotknout, že sdělení o vyškrtnutí osob ze seznamu voličů ze dne 3.10.2014 č.j. 823/2014 se týkalo celkem 26 osob a ve vztahu k jednotlivcům nebylo nijak adresné. Obecní úřad argumentoval paušálně ve vztahu ke všem dotčeným osobám v obecné rovině tvrzeními opírajícími se o znalost poměrů v obci a o nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/11.

Naopak navrhovatel byl ve svém návrhu zcela konkrétní. Uvedl, že v obci má nejen evidenční trvalé bydliště, ale také zde fakticky žije. Prokázal zájem o přidělení obecního bytu

v roce 2012, což samo o sobě předpokládá, že je do určité míry obeznámen s obecními poměry, když adekvátně reagoval na skutečnost, která v obci momentálně nastala, tj. uvolnění obecního bytu. Dále prokázal vlastnictví nemovitostí nacházejících se v bezprostředním okolí obce v sousední obci Ludvíkov, což v návaznosti na žádost o přidělení bytu vypovídá o zájmu navrhovatele žít v dané lokalitě. Soud přihlédl také k vyjádření navrhovatele, které učinil u jednání před krajským soudem, že v samotné obci Karlova Studánka již není možné získat nemovitosti do vlastnictví, a proto se zaměřil na sousední Ludvíkov. Písemnými vyjádřeními spoluobčanů navrhovatel prokázal, že přistupuje aktivně k životu v obci pořádáním kulturních akcí jako vernisáže fotografií, vlastního autorského čtení nebo vystoupení hudební skupiny. Obecní úřad zpochybnil navrhovatelovo tvrzení o místu jeho bydliště a vyloučil jeho účast na akcích pořádaných obcí. Tuto účast navrhovatel skutečně neprokázal. Naopak to, že navrhovatel bydlí v hotelu D., potvrdil manažer a recepční hotelu L. Z. Obecní úřad nevyvrátil popsané aktivity navrhovatele ani tvrzení občanů, že navrhovatele běžně v obci potkávají a mají povědomí o způsobu jeho života. Rozhodnutí ministerstva školství o akreditaci vzdělávacích kurzů pořádaných navrhovatelem samo o sobě neprokazuje vztah navrhovatele k obci Karlova Studánka, když jej nezavazuje k výkonu činnosti v konkrétním místě, tj. v této obci. Ani předložený závěrečný protokol z rekvalifikačního kurzu ze dne 16.4.2012 neprokazuje, že by se vzdělávací akce uskutečnila v Karlově Studánce. Protokol sice obsahuje údaj o vzdělávacím zařízení „Perout – rekvalifikace, Karlova Studánka 12“, ale byl vyhotoven v Rýmařově. Pořádání rekvalifikačních kurzů však potvrdil ve svém vyjádření K. R.. Ani obecní úřad nevyločil realizaci této činnosti v obci, pouze uvedl, že mu o ní není nic známo. Vyhodnocením těchto důkazů v jejich vzájemnosti dospěl soud k závěru, že minimálně některé vzdělávací kurzy navrhovatel pořádá v obci Karlova Studánka.

Krajský soud neprovedl důkaz básněmi navrhovatele, které se dle jeho tvrzení vztahují ke Karlově Studánce a okolí, neboť dle názoru soudu nehmotné umělecké dílo nemůže být důkazem o faktickém vztahu k obci či místu, může sice vyjadřovat vztah emoční, ale ten nemá vůči posuzované otázce dostatečnou vypovídací hodnotu.

Nicméně vyhodnocení provedených důkazů v jejich vzájemném vztahu vytváří konkrétní obraz o materiálním vztahu navrhovatele k obci. Tvrzení uvedené ve sdělení o vyškrtnutí ze seznamu voličů, podle něhož vyškrtnuté osoby nejsou občany obce v materiálním smyslu, v případě navrhovatele nemůže obstát, když je navrhovatel ve vztahu ke své osobě předloženými důkazy vyvrátil.

Krajský soud proto dospěl k závěru, že pro vyškrtnutí navrhovatele z trvalého seznamu voličů obce nebyl důvod a zavázal Obecní úřad Karlova Studánka k tomu, aby navrhovatele bezodkladně do tohoto seznamu zapsal.

Výrok o zastavení řízení o zaplacení částky 10.000,- Kč je odůvodněn ust. § 47 písm. a) s.ř.s., když navrhovatel u jednání před krajským soudem vzal svůj návrh v této části zpět.

S ohledem na to, že krajský soud již rozhodl ve věci samé, nezabýval se dále návrhem navrhovatele na nařízení předběžného opatření.

O náhradě nákladů bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 93 odst. 4 s.ř.s., podle kterého ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Pro úplnost krajský soud dodává, že si je vědom skutečnosti, že rozhodl po lhůtě stanovené mu § 88 odst. 3 s.ř.s. Jedná se však o lhůtu pořádkovou, jejíž uplynutí nezbavuje soud povinnosti o návrhu rozhodnout, přičemž s ohledem na rozsah dokazování v této věci se jedná o lhůtu nedodržitelnou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky.

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku Krajského soudu v Ostravě (§ 93 odst. 5 s.ř.s.).

V Ostravě dne 6. listopadu 2014

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu